

135995

ADVIES

In het geschil tussen:

[verzoeker] en [verzoekster] uit [woonplaats], verzoekers
gemachtigde: de heer mr. E. Mulderink

en

[schoolbestuur], gevestigd in [vestigingsplaats], het bevoegd gezag van [school] in
[vestigingsplaats 2], verweerder

1. KERN VAN HET ADVIES

Geschil over verwijdering. Het verzoek is gegrond. De school heeft de leerling feitelijk verwijderd zonder te voldoen aan de regels van passend onderwijs.

2. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 5 augustus 2026 legden verzoekers aan de Commissie een geschil voor over het voornemen van verweerder van 1 juli 2026 om [leerling] te verwijderen van [school] in [vestigingsplaats 2]. Verweerder diende op 15 september 2026 een verweerschrift in.

De hoorzitting vond plaats op 29 september 2026 in Utrecht.

Verzoekers waren niet aanwezig ter zitting in verband met ziekte. Zij werden vertegenwoordigd door de gemachtigde. Namens verweerder waren aanwezig [rector] van [school], en [onderwijskundig leidinggevende onderbouw]. [samenwerkingsverband] was aanwezig ter zitting als informant en werd vertegenwoordigd door [directeur].

3. DE FEITEN

3.1 Verzoekers zijn de ouders van [leerling]. [leerling] is vijftien jaar. Hij is bekend met een autismespectrumstoornis. In het schooljaar 2024-2025 is hij gestart als leerling in klas 1

havo van [school] in [vestigingsplaats 2] (hierna: de school).

- 3.2 De school heeft voor [leerling] een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld. [leerling] bracht in schooljaar 2024-2025 het grootste deel van de onderwijstijd niet door in de klas, maar in een aparte ruimte binnen de school.
- 3.3 In mei 2025 vroeg de school een toelaatbaarheidsverklaring voor voortgezet speciaal onderwijs (tlv-vso) aan bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband gaf voor [leerling] een tlv-vso af.
- 3.4 Op 16 juli 2025 gaven verzoekers in een gesprek met de school aan dat zij vso niet passend vinden voor [leerling] en dat zij coaching vanuit [organisatie] voor [leerling] zouden inzetten. De school liet hierop [leerling] toe tot het onderwijs in het schooljaar 2025-2026 en liet hem doubleren in 1 havo.
- 3.5 In schooljaar 2025-2026 bracht [leerling] het grootste deel van de onderwijstijd door in de klas. De school stelde het opp bij in december 2025. Verzoekers hebben hiermee niet willen instemmen.
- 3.6 In een gesprek met de school op 15 juni 2026 maakten verzoekers duidelijk dat zij niet akkoord gaan met de conclusie van de school dat het huidige onderwijsaanbod onvoldoende passend is voor [leerling]. De school gaf daarop aan de situatie intern opnieuw te bespreken en de casus nogmaals zorgvuldig te bekijken.
- 3.7 Op 24 juni 2026 lichtte de school in gesprek met verzoekers toe het voornemen te hebben om [leerling] te verwijderen.
- 3.8 Op 1 juli 2026 maakte de onderwijskundig leidinggevende onderbouw per brief aan verzoekers kenbaar dat de school [leerling] met ingang van schooljaar 2026-2027 zal verwijderen. Zij verzocht verzoekers om de afgegeven tlv-vso te gebruiken en zelf op zoek te gaan naar een andere school, waarbij zij aangaf dat de school wel behulpzaam kan zijn.

4. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Verzoekers

Verwijdering is niet nodig. De school blijkt ondanks de eerder afgegeven tlv-vso inmiddels wel degelijk te kunnen voorzien in [leerling]'s ondersteuningsbehoefte. Hij heeft wel extra ondersteuning nodig, maar die is niet onevenredig belastend voor de school.

[leerling] heeft in schooljaar 2025-2026 daadwerkelijk verbetering laten zien op diverse gebieden. Zijn bevordering naar 2 havo laat zien dat hij inmiddels voldoende tot leren komt. Hij kwam voldoende mee in de klassikale situatie. Hij had geen één-op-één-begeleiding meer nodig bij de reguliere leervakken. Hij heeft ook voldoende aansluiting gevonden met andere leerlingen.

De school gaf geen eerder signaal af dat zijn mate van voortgang in schooljaar 2025-2026 nog een reden voor verwijdering zou kunnen zijn. Gelet op het bovenstaande had de school [leerling] in ieder geval een start in 2 havo moeten gunnen.

De status van de brief van 1 juli 2026 binnen een verwijderingsprocedure is niet duidelijk. Verweerder heeft geen andere passende school gezocht. De school laat [leerling] echter al niet toe tot de klas en voorziet onvoldoende in materiaal om thuis te werken. [leerling] heeft maar een deel van de benodigde boeken beschikbaar.

Verweerder

De verwijdering is noodzakelijk. De school kan niet voorzien in de ondersteuningsbehoefte van [leerling]. De school kan de noodzakelijke ontwikkeling in zijn gedrag en executieve functies niet bewerkstelligen. De school kan daarom ook na schooljaar 2025-2026 terugvallen op haar eerdere conclusie en de nog steeds geldende tlv-vso. [leerling] was in het schooljaar 2025-2026 vaker in de klas dan in het schooljaar daarvoor en hij liet ook enige verbetering zien. Maar die verbetering was nog steeds onvoldoende. De concrete ontwikkelingsdoelen die de school stelde, heeft [leerling] namelijk nog steeds niet bereikt. Zo is het niet gelukt om de ondersteuning in de loop van het schooljaar af te bouwen. Ook in schooljaar 2025-2026 had hij veel conflicten met andere kinderen. [leerling] heeft geen reflectievermogen en ziet zijn eigen aandeel in gebeurtenissen niet in. In de klas was hij storend. Hij reageerde op van alles. Hij kwam niet aan het werk zonder voortdurende één-op-één-begeleiding, ook bij de reguliere leervakken. Zodra de docent wegliep, stopte [leerling] met werken. Hij maakte geen aantekeningen zonder gerichte instructie daartoe en gaf gemakkelijk aan dat hij het niet snapte. Met heel veel sturing, herhaling en instructie lukte het soms om [leerling] kortdurend in beweging of aan het werk te krijgen. Ook als hij eenmaal aan het werk was, bleef hij echter snel afgeleid en bleef hij aansporing nodig hebben om verder te gaan. [leerling] kan zich onvoldoende zelfstandig ontwikkelen in het reguliere onderwijs zolang hij voortdurend extra begeleiding nodig blijft hebben. Het is ook storend voor andere leerlingen. Voor een reguliere school is voortdurende extra begeleiding onevenredig belastend.

Gedurende de gehele schoolloopbaan van [leerling] heeft de school aantoonbaar en zorgvuldig onderzocht welke ondersteuning nodig was om hem binnen het reguliere onderwijs toch tot ontwikkeling te laten komen. Daarbij werkte de school voldoende intensief samen met verzoekers, externe deskundigen, het samenwerkingsverband en betrokken

onderwijsprofessionals. De school voerde ook in de loop van schooljaar 2025-2026 verschillende evaluatiegesprekken met verzoekers, stelde concrete ontwikkelingsdoelen op om vast te kunnen stellen of het gedrag in de groep ook echt verbeterde en zette verschillende vormen van hulp in. [organisatie] observeerde [leerling] tot aan januari 2026 in de klas. Deze begeleiding werd stopgezet. Ook de begeleiding thuis is daarna gestopt vanuit de Opstap. Ook omdat het thuis beter ging en verzoekers de begeleiding niet meer nodig vonden. Vanaf april tot in juni 2026 is opnieuw inzet geweest van een onderwijsassistent. Die heeft bij de vrije vakken in de lessen gezeten en [leerling] geobserveerd en geholpen om aan het werk te gaan.

De school nam verzoekers en [leerling] in gesprekken voldoende mee in de zorgen en de in schooljaar 2025-2026 te bereiken ontwikkelingsdoelen. Daarbij gaf de school uitdrukkelijk aan dat de extra ondersteuning zowel door de school als vanuit het samenwerkingsverband tijdelijk zou zijn. Uiteindelijk ontving de school echter geen reacties meer van verzoekers.

De conclusie houdt geen verband met de cognitieve capaciteiten van [leerling]. Dat het standpunt van de school niet te rijmen zou zijn met het overgangsrapport klopt daarom niet.

Het is tot nu toe de keus van verzoekers om hem niet voor een andere voor hem passende school aan te melden. Er is in ieder geval met [school 2] een school beschikbaar. Daar heeft nog geen intake op basis van een dossierbeoordeling plaatsgevonden, maar de school wil hier zeker aan meewerken.

5. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

De school kan in redelijkheid terugvallen op de eerder afgegeven tlv-vso. Dat de school desondanks bereid was om in schooljaar 2025-2026 alsnog mee te werken aan een poging om [leerling] met opgeschaalde begeleiding toch in de reguliere setting voldoende mee te krijgen, maakt dat niet anders.

6. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

De Commissie beoordeelt geschillen over de verwijdering van een leerling.¹ Daaronder valt ook een voornemen om een leerling te verwijderen. Het verzoek is op tijd ingediend, dus de Commissie kan het behandelen.

Juridisch kader

Het bevoegd gezag kan een leerling verwijderen.ⁱⁱ Daartoe moet het bevoegd gezag er eerst voor zorgdragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

Het gaat om een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte. Als die ondersteuningsbehoefte ook de reden is waarom de school de leerling verwijderd, beoordeelt de Commissie ook of de school goed onderzoek heeft gedaan naar het ontwikkelingsperspectief en de resterende begeleidingsmogelijkheden van de school.

Inhoudelijke beoordeling

De school laat [leerling] inmiddels niet meer toe tot het onderwijs. Dit is een feitelijke verwijdering. Het bevoegd gezag mag een leerling pas feitelijk verwijderen als deze op dat moment al heeft voldaan aan alle wettelijke eisen. De Commissie stelt echter vast dat verweerder op dit moment nog aan geen van deze eisen voldoet.

Wat ook de bedoeling is geweest van de brief van 1 juli 2026, deze is inhoudelijk niet aan te merken als een verwijderingsbesluit. Het is namelijk geen brief van of namens het bevoegd gezag. De onderwijskundige leidinggevende onderbouw die de brief stuurde, kan geen mandaat hebben om namens het bevoegd gezag een dergelijk besluit te nemen. De brief vermeldt verder geen door verweerder te nemen vervolgstappen en geen rechtsmiddelenclausule. De brief bevat ook geen aankondiging van een schorsing in afwachting van verwijdering.

De brief van 1 juli 2026 bevat ook geen verwijzing naar een andere passende school, die ook daadwerkelijk bereid zou zijn om [leerling] toe te laten. In de huidige formulering legt de onderwijskundig leidinggevende de zoektocht naar een andere passende school onterecht bij verzoekers neer. Verweerder gaf tijdens de hoorzitting ook aan dat op de volgens haar passende school, [school 2], nog geen intake op basis van dossierbeoordeling heeft plaatsgevonden. Dat een school plaatsruimte heeft, is voor een verwijzing in het kader van passend onderwijs niet genoeg. Zolang verweerder verzoekers niet ook de zekerheid kan bieden dat een specifieke andere school [leerling] na aanmelding ook zal toelaten, mag verweerder [leerling] niet verwijderen. Dit is dus een resultaatsverplichting voor verweerder. Het voorgaande betekent dat op dit moment geen rechtsgrond bestaat om [leerling] op dit moment de toegang tot het onderwijs op de school te ontfangen.

Naar het oordeel van de Commissie schiet de brief van 1 juli 2026 ook tekort als inhoudelijke onderbouwing van de verwijdering. De onderwijskundig leidinggevende verwijst alleen naar eerdere gesprekken met verzoekers en de afgegeven tlv-vso. Het enkele feit dat nog sprake is van een geldende tlv kan echter niet zelfstandig een verwijdering rechtvaardigen.

Te meer nu er sinds de afgifte van de tlv geruime tijd is verstreken. De precieze ondersteuningsbehoefte van een leerling kan in de loop der tijd namelijk veranderen. Dat kan betekenen dat eerdere argumenten om de tlv aan te vragen inmiddels niet of in mindere mate gelden. Een school zal een afgegeven tlv daarom steeds op actuele waarde moeten schatten.

In dit geval heeft de school [leerling] na afgifte van de tlv alsnog een heel schooljaar onderwijs geboden. De school heeft ook erkend dat [leerling] in dat jaar in ieder geval enige verbetering heeft laten zien, dat hij meer in de klas aanwezig kon zijn en dat hij cognitief voldoende meekwam. De Commissie kan uit het opp niet afleiden hoe het besluit van de school om [leerling] op school te laten blijven zich precies verhoudt tot haar eerdere conclusie dat een tlv nodig was. De school gaf in het opp aan pas te gaan bespreken of het huidig onderwijsaanbod nog passend is, als [leerling] in schooljaar 2025-2026 onvoldoende tot leren zou komen of structureel zou vastlopen. Dat impliceert dat de school ondanks de tlv toen al niet (meer) uitsloot dat het huidige onderwijsaanbod toch passend kon zijn. De school gaf in het opp niet aan welke concrete ontwikkeldoelen [leerling] in welke mate had moeten behalen om op de school te kunnen blijven en welke ondersteuning daarvoor precies nodig was.

Er is onbetwist sprake van een gewijzigde situatie sinds afgifte van de tlv. Dit hoeft niet te betekenen dat de school inmiddels toch in [leerling]s ondersteuningsbehoefte kan voorzien. Het betekent wel dat een dragende motivering van een verwijderingsbesluit in ieder geval ook een gerichte evaluatie van zijn ontwikkeling specifiek in schooljaar 2025-2026 moet omvatten. Dit dan afgezet tegen de argumenten die golden op het moment van afgifte van de geldende tlv. Deze motivering ontbreekt echter.

Verweerder heeft gelet op het voorgaande vooralsnog onvoldoende uitgelegd waarom de school ook voor schooljaar 2026-2027 niet passend zou kunnen zijn met extra ondersteuning in de vorm van doeltreffende aanpassingen, al dan niet met financiering of arrangement vanuit het samenwerkingsverband.

Alles overziend zal de Commissie het verzoek gegrond verklaren.

7. ADVIES

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie het verzoek gegrond.

Vastgesteld in Utrecht op 6 oktober 2026 door mr. B.S. Abdoelkariem, voorzitter, drs. R.C. Abrahams MPH MBA en drs. F. Kaspers, leden, in aanwezigheid van mr. J. Warntjes, secretaris.

mr. B.S. Abdoelkariem
voorzitter

mr. J. Warntjes
secretaris

¹ Op grond van artikel 12.34 lid 2 sub b Wet op het voorgezet onderwijs 2020 (WVO 2020).

ⁱⁱ Op grond van artikel 8.15 van de WVO 2020.